

PROMJENE U BROJU I RAZMJEŠTAJU STANOVNIŠTVA ISTARSKE ŽUPANIJE 1857.- 1910. GODINE

Nikola Vojnović
(Pula)

Cilj rada je utvrditi opća obilježja promjene broja stanovnika te promjene u razmještaju stanovništva od prvog službenog austrijskog popisa 1857. godine do posljednjeg austrijskog popisa 1910. na prostoru Istarske županije, njezinih gradova, općina i statističkih naselja. Usporedbom i analizom rezultata popisa 1857. i 1910. godine određuju se promjene u broju stanovnika gradova i općina te županije u cjelini te broj i udio depopulacijskih statističkih naselja. Kartografskom i statističkim metodama nastoji se utvrditi veće prostorne koncentracije stanovništva.

Istarska županija, promatrana u današnjem geografskom opsegu, pri prvom je popisu stanovništva 1857. godine imala 117.719 stanovnika, a u popisu 1910. godine 236.981 što predstavlja porast za više od 100%. Najveći porast u promatranom razdoblju imao je grad Pula, i to za 1.540%, a najmanji općina Pićan (18%). Stanovništvo se udvostručilo u šest općina i tri grada. Prema popisu iz 1857. godine, na današnjem prostoru Istarske županije gustoća stanovništva iznosila je 42 st./km² što je značilo srednju gustoću naseljenosti. Najmanju gustoću naseljenosti imala je općina Bale (20 st./km²), a najveću grad Rovinj (129 st./km²). Godine 1910. gustoća stanovništva je iznosila 85 st./km² prema čemu je Istarska županija gusto naseljeno područje. Najmanju gustoću stanovništva ima općina Lupoglav (29 st./km²), a najveću grad Pula (1.293 st./km²), potom grad Rovinj (171 st./km²) i općina Fažana (107 st./km²).

Ukupno je depopuliralo samo 10 statističkih naselja u gradovima Buje (1 naselje) i Buzet (2) te općinama Cerovlje (2), Kršan (1), Lanišće (2) i Lupoglav (2). Njihov udio u broju, površini i stanovništvu statističkih naselja je zanemariv.

Istarska županija u razdoblju 1857.-1910. bilježi izrazit porast stanovništva uz povećanu gustoću stanovništva u svim gradovima i općinama. Najveća gustoća naseljenosti je u priobalnim područjima, na prostoru većih gradova te nekim općinama u unutrašnjosti s velikom agrarnom gustoćom.